

MEGJELENIK
minden hó 10, 20 és 30-án.

Az egylet tagjai ingyen kapják.

Erdetéseik ára: 3-hasábú petitsoron-
kint tagoknak 3 kr., nem tagok-
nak 5 kr.

CORVINA.

A „CORVINA“-nak

szánt kéziratok (cikkek és hir-
detések) Aigner Lajos-hoz,
Budapesten (váci-utca I. sz.)
küldendők.

A MAGYAR KÖNYVKERESKEDŐK EGYLETÉNEK KÖZLÖNYE.

VII. évfolyam.

BUDAPEST, 1884. május 10.

13. szám.

Ujonnán megjelent könyvek.*)

Magyar nyelven.

Divald Károly Eperjesen.

Szendrei János. Országos magyar történeti ötvösmű-kiállítási emlék. Tizenhat fénykép-nyomatu táblával készitette és kiadja Divald Károly. (4-r. 32 lap és 6 fénykép.) Budapest, 1884. 2 frt

Franklin-társulat Budapestén.

Budapesti szemle. Szerk. Gyulai Pál. 88. 89. szám 1884. Április—Május. (N. 8-r. 1—320 l.) Bpest, 1884. Egy-egy szám 1 frt.

„Magyar Salon“ kiadóhivatala Budapestén.

Magyar Salon. Képes havi folyóirat. Szerk. és kiadják Fekete József és Hevesi József. I. füzet. 1884. Május. (N. 8-r. 1—96 l.) Bpest, 1884. 60 kr.

Mehner Vilmos Budapestén.

Vörösmarty összes munkái. 5—6. füzet. (8-r. I. kötet 257—384 l.) Bpest, 1884. Füzetje 35 kr.

Ifj. Nagel Ottó Budapestén.

A szerzői jogról. 1884. XVI. t.-cz. Kiadja a m. k. belügy-ministerium. (16-r. 46 l.) Bpest, 1884. Bizom. 20 kr.

Pap Kálmán. A katonai büntető és fegyelmi fenyítőjog kézikönyve. A m. k. honvédség és csendőrség használatára. (8-r. VIII, 200 l.) Bpest, 1884. Bizom. 1 frt 30 kr.

Ráth Mór Budapestén.

Arany János összes munkái. VI. kötet. Drámai fordítások: A Szent-Iván éji álom. Hamlet, dán királyfi. János király. (8-r. III, 473 l.) Bpest, 1884. 3 frt.

— Ugyanaz. Diszkiadás. (N. 8-r. III, 473 l.)

Grünwald Béla. A törvényhatósági közigazgatás kézikönyve. A fennálló törvényekből és rendeletekből rendszeresen összeállította G. B. Második bővített és javított kiadás. I. füzet. (N. 8-r. 1—144 l.) Bpest, 1884. 80 kr.

Statistikai havi füzetek. Kiadja a fővárosi statisztikai hivatal. Szerk. Kőrösi József. 1883. XIV. évfolyam. (4-r. 358 lap.) Bpest, 1883. Bizom. 4 frt.

Törvényezikkek, 1884-ik évi országgyűlési —. Szakfőfiak közreműködése mellett jegyzetekkel, utalásokkal és magyarázattal ellátva. I. füzet. (I—X. t.-cz.) (N. 8-r. 1—68 lap.) Budapest, 1884. 40 kr.

Révai testvérek Budapestén.

Arányi Dezső. Festett világ. A színészéletből meritette és írta —. (8-r. 158 l.) Bpest, 1884. Bizom. 1 frt 50 kr.

*) Könyvészetünk minél teljesebbé tétele végett felkértek a t. kiadók, hogy kiadványaik egy-egy példányát megjelenés után azonnal, a „Csak szorosán“-egylet „Könyvészeti bizottsága“ czime alatt beküldeni sziveskedjenek.

Bernáth István dr. Búzánk és lisztünk kivitele szemben a külföld versenyével. Különlenyomat a „Mezőgazdasági Szemle“ 1884. évi folyamából. (Ln. 8-r. 19 lap.) Magyar-Óvár, 1884. Czéh Sándor-féle könyvnyomd. Bizom. 40 kr.

Horváth Béla. Hulló levelek. Elbeszélések. Szerző tulajdona. (8-r. 190 l.) Bpest, 1884. Bizom. 1 frt.

Kiss József. Mese a varrógépről. Baditz Ottó rajzaival. Második kiadás. (K- 8-r. 91 l.) Bpest, 1884. Fűzve 1 frt 40 kr., diszkötésben 2 frt 40 kr.

Koncz Sándor. Raizok és elbeszélések. Szerző tulajdona (8-r. 160 lap.) Szeged, 1884. Várnai L. könyvnyomd. Bizom. 1 frt 20 kr.

Regényvilág. Képes szépirodalmi lapok a művelt közönség számára. IV. évfolyam. 1883 - 84. I-ső kötet. (4-r. 1—220 l.) Budapest, 1884. 2 frt.

— Ugyanaz. 14—30. füzet. (4-r. 221—512 l.) Budapest, 1884. Füzetje 15 kr.

„Allgem. Sport-Zeitung“ kiadóhiv. Bécsben.

Silberer Victor. A „Vindobona“ léghajó budapesti légi utazásai 1883-ban. (8-r. 35 lap.) Bécs 1883. 40 kr

Szerző saját kiadásában.

Germanus Konstantin dr. Reformátorok. Történelmi előadások, katolikus reformátorok és Luther Márton fölött. Magyarította dr. Komlossy Ferenc. (8-r. 320 l.) Eger, 1884. Érseki Lyeceumi nyomda. (Fordítónál Nagy-Szombatban.)

A magyar könyvkereskedelem kezdetei.

II.

(Folytatás.)

És ezen néhány munkánál is a Hess-féle nyomda megszűnte után (1473 körül) azt találjuk, hogy azok néhány budai könyvkereskedő rendeléséből és azok költségen a külföldön, többnyire Velencében, Norinbergában és Bécsben nyomattak; ezen könyvkereskedők tulajdonképeni üzletvezetésébe minden bepillantás el van előlünk zárva, és más határozott tudósítások ezen hiányán azon jegyzetek sem segítenek, melyek jelzik, hogy p. o. egy 1484-ben Norinbergában nyomtatott esztergomi Missale 1487-ben 9 forintért, egy másik 1486-ban Velencében nyomtatott esztergomi Missale harmadfél forintért (medio tercio frt), egy harmadik 1495-ben hasonlóan Velencében nyomtatott esztergomi Missale, 1497-ben Budán Mathaeus Rosarius pozsonyi canonicus által „Erdélyi János kir. alkincstárnok segélyével s ugyancsak az ő emlékére“ (auxilio egregii Johannis Erdélyi Vice Thezaurii Regie Majestatis ut Memoriam sui habeam) 3 forintért, az 1512-ik évi esztergomi Missale egy velencei kiadása Esztergomban egy zsinat alkalmával 1 frt 80 denárért, ugyanazon munka a XVI-dik század elején (1521 előtt) 2 forintért vásároltatott. Mert, mint már említve volt,

nagyon kérdéses, vajjon ezen művek csak egyike is kapható volt-e a nevezett árban a könyvkereskedőnél is.

Tehát nem rajtunk múlik, ha ezen dolgozat, mely a magyar könyvkereskedelem kezdeteinek leírását igéri, arra kénytelen szorítkozni, hogy a mohácsi csata előtti időből a budai könyvkereskedők, librarii Budenses, kezeiben összpontosított magyar könyvkiadványoknak lehetőleg hű képét nyujtsa.

Az első magyar könyvnyomdász, kit bátran nevezhetünk első kiadónknak is, Hess András német volt, kit az akkori budai prépost és Mátyás király alkancellárja: Geréb László, valószínűleg már az 1472. év vége táján hívott meg Olaszországból Budára. Ő az egyetlen régibb magyar könyvnyomdász, ki nem foglalkozott Missalék, Breviariumok és tankönyvek nyomtatásával, hanem inkább oly szerzőkhöz folyamodott, a kiktől tudta, hogy a humanistikus műveltségű Mátyás királynál és udvaránál kedvező fogadtatásra ápolhattak reményt. Sajtójának első — csak 9 példányban reánk maradt — terméke: „Chronica Hungarorum“ címet visel és Budán 1473. június 5-én fejeztetett be, a második és utolsó az Aretini fordítása szent Basilius egy iratának egy „Apologia Socratis“-sal függeléktül: „Leonardi Aretini opusculum Magni Basili de legendis poëticis“, összesen 20 8-rétű számozatlan lap a nyomtatási év megnevezése nélkül. Ezen két munkán kívül a Hess-féle nyomdasajtó egy készítménye sem ismeretes előttünk, mert egy évszám és hely megnevezése nélkül megjelent Incunabilist „C. Jul. Cesaris oratio Vesontione belgice ad milites habita“, mely Hain szerint „talán“ Velencében Rotweil Ádám által nyomtatott, csak azért tartották néhányan Hess-féle nyomásnak, mivel betűi a „Chronica Hungarorum“-nál használtakra hasonlítanak; és egy másik munka is (Mathiae Regis Hungariae Bohemiae etc. leges in dieta, ut vocatur, seu conventu generali procerum regni Budae habita, conditae“ s. l. e. a.) Panzer által helytelenül tartatott budai nyomtatványnak; már e munka gót betűi is feltevése ellen szólnak.

A Hess-féle nyomda ezen hirteleni elnémulását többféle módon keresték megmagyarázni. Többnyire azt vélik, hogy Hess, mint állítani szokták nem épen jól sikerült nyomtatványaival (holott azok valósággal gót helyett kerek betűk és fehér, majdnem pergamentvastagságú papír által tüntették ki magokat) nem vala képes Mátyás király kegyét megnyerni, ki a számára másolatott olasz Codicek díszes kiállításával elkényeztetve, nem tudott vala megbarátkozni az új művészettel. De Mátyás királyra igazságtalanul fogták rá a nyomtatott könyvek iránt viseltetett hasonló undokot, mint ő Vespasiani Boticci szerint Urbinoi Frigyes herceget kizozta volna. Mátyás nem szégyenlette könyvgyűjteményébe nyomtatott műveket felvenni — hiszen 4 Incunabilist ismerünk, melyek egykor kétségtelenül Mátyás király tulajdonát képezték — és hogy ő egyáltalában a nyomdászok javát kívánta, legjobban bizonyítja azon körülmény, hogy ő 1480. és 1483-ban Mihály milkoviai püspököt megbízta Cassis János regensburgi és Feger Theobald budai könyvkereskedők által különféle Breviariumokat kiadatni. Továbbá nem tehető fel, hogy Vyngarthi Geréb László, a király egy közeli rokona, ki 1467-ben Ferraraban a görög és latin nyelv tanulmányozásával foglalkozott és miután 1476—1501-ig Erdély püspöke volt, 1502-ben mint kalocsai érsek halt meg, az általa Magyarországra

hívott Hess-től később megvonta volna segélyezését. És miután Hessünkkel 1473 után sem Magyarországon, sem pedig külföldön sehol sem találkozunk többé, legvalószínűbb lehet azon feltevés, miszerint Hess nem sokára az ugynevezett „Chronicon Budense“ és a Basilius befejezte után elhalálozott és senki sem találkozott, a ki az elhagyott s talán egy elemi csapás által teljesen elpusztított nyomdát gondja alá vette volna. Ugyan azt lehetne hinni, hogy Hess nyomdája a birtokos halála után Délslavoniába vándorolt, hol már 1476-ben a Rochei (Roxichi?) kolostorban egy Lactantiust nyomtattak légyen, de Toldy Ferencnek, a magyar irodalomtörténet megalapítójának ezen állítása tévedésen alapszik, a mennyiben az említett Lactantius egyéb theologiai művekkel egyetemben nem Rocheiben (Délslavoniában), hanem Rostockban nyomtatott.

Ha különben Mátyás udvarán a mérvadó személyiségek nagyobb munkás szeretettel érdeklődtek volna a nyomdászok iránt, könnyű lett volna nekik, valamely idegen, vagy — a mi még ajánlatosb lett volna — egy magyar nyomdászot nyerni meg a budai könyvnyomda számára. Akkoriban a külföldön valóban nem volt hiány magyar és erdélyi nemzetiségű könyvnyomdászokban.

Bernardus de Daciáról nem is szólva, ki az 1478. és 1490-ki években mint paduai könyvnyomdász és könyvkereskedő említették, kit mi azonban inkább dán mint erdélyi származásúnak vagyunk hajlandók tartani, a nagy-szebeni származású Thomas Siebenbürgert (Septem castrensis) találjuk 1472., 1473. és 1480-ban Mantuában, 1481-ben Modenában, a brassói származású Corvus (Győr?) Andrást 1476-ban (Rotweil Ádámmal együtt) Velencében, Bartfeldi (de Bartus) Petrust 1477-ben Velencében, egy magister Petrus Ungarust, ki talán az előbbivel azonos, 1482., 1483., 1498., 1500., 1501. és 1510-ben Lyonban, Simon von Ungarn Ágoston szerzetest 1481-ben Bolognában és kevésse később Garai Simont 1491-ben Velencében, és Basaynus Ungarorum 1494-ben Cremonában.

De mindezen magyar könyvnyomdászok úgy látszik alig voltak bármilyenü összeköttetésben hazájukkal és annak befolyásosabb személyiségekkel. Midőn itt a magyar Breviariák és Missaliak nyomtatásának szüksége mindig égetőbbé vált, az elősorolt magyar könyvnyomdászok egyike sem kapott megbízást a magyar templomok számára dolgozni, hanem az egyik esztergomi Breviar Mátyás király parancsából a milkoviai püspök rendeletére Cassis János regensburgi könyvkereskedő költségén 1480-ban Velencében az augsburgi származású Erhardus Radtoldt által, a másik valószínűleg szintén egy nem-magyar által ugyancsak 1480-ban Veronában nyomtatott, hol szintén ugyanazon évben (augusztus 27-én), talán a bolognai egyetem magyar hallgatói használatára szánt legrégibb magyar misekönyv „secundum ritum dominorum ultramontanorum“ jelent meg. Csak az 1484-ik évben találkozunk az első magyar könyvkereskedővel Budán (Hess inkább nyomdász, mint könyvkereskedő lehetett) egy Kircheimból (Würtenberg) származott Feger Theobald nevével, ki Mátyás király különös kegyében állhatott, mert a király parancsára, valószínűleg segélyezési szándékkal, megbízta őt a már említett Mihály milkoviai püspök, nyitrai főesperes, esztergomi és pécsi kanonok és 1473. óta az esztergomi érsek helytartója, az esztergomi főkáptalan több tagja által corrigált esz-

tergomi Breviarium kiadásával, míg ellenben az esztergomi Missalék, melyek szintén a milkoviai püspök eszközése folytán lettek ujjal kiadva, a melyekre azonban a király parancsa nem terjeszkedett ki határozottan, Koburger Antalnál Norinbergában (1484. augusztus 30.) Radtoldt Erhardnál Velencében (1486. márc. 18.) és már a milkoviai püspök megemlézése nélkül, ismét Norinbergában Sulezpachi Stüchs Györgynél (1490. szept. 18.), végre ismét Velencében (1495. okt. 31.-én, Hain szerint 1493-ban) Spirai Emerich Jánosnál, minden valószínűség szerint Feger Theobald minden befolyása nélkül, jelentek meg.

Valószínű, hogy a zágrábi templom Psalteriuma és Breviariuma, melyet Oswald püspök Bexin György és Kemlek Balázs zágrábi főesperesek s kanonok által Corrigáltatott és saját ösztönéből, nem a király parancsára, az 1484-ik évben (dec. 9.) Radtoldtnál Velencében saját költségén nyomtatott, szakembereink minden ellenkező részben félreértésen alapuló feltevése dacára, szintén nem Feger kiadásában jelent meg; ezzel azon magában véve nem valószínűtlen feltevés is elesik, miszerint a már említett és a milkoviai püspök megbízása folytán kiadott 1484-ik évi esztergomi Breviarium, mely a nyomtatási hely megnevezése nélkül jelent meg, Radtoldt Erhardnál Velencében nyomtatott volna. Az esztergomi m'sekönyv csak azon kiadása, mely 1491-ben (nov. 21.) Brünben Stahel Conräd és Prenileni Mátyásnál nyomtatott, viseli Feger Theobald nevét, persze a nélkül, hogy Milkovia püspökéről említést tenne, kinek neve a norinbergai kiadás 1498. július 25. Stüchs György által eezközött új nyomtatán és Fegeré által szorítottatott ki; lehet, hogy Mihály püspök, kívül okmányainkban 1484-ben találkozzunk utoljára, még 1490. előtt elhalt.

De Feger eddig leirt kiadványa aránylag kevés jelentőséggel bír. Az 1450-ik évi esztergomi zsinatalkotmányok újabb kiadása mellett, mely 1494. ápril 14-én, Winterburger Jánosnál Bécsben az ő költségén fejeztetett be, kiválóan a Thuróczy János (Augsburg 1488) Chronica Hungarorumnak első kiadása azon mű, melynek kiadásával Feger érdemeket szerzett magának a magyar irodalom körül és melylyel ő a magyar könyvkiadásban Hess András által megalapított irányt folytatta. Ezen történelmi mű különféle kiadása fölött a bibliographia sokáig nem vala tisztában, de most már Toldy erre vonatkozó vizsgálatai folytán meglehetősen biztossággal következőleg adható elő e munka történelme.

Augsburgba való átköltözése előtt, vagy hogy pontosabbak legyünk, még 1485. előtt Radtoldt Erhard Velencében Feger Theobald költségén az évszám megnevezése nélkül nyomtatta Thuróczy Jánost; de ezen kiadásban hiányzik a Mátyás király által III. Frigyes ellen viselt háboruk és Bécs bevételének leírása, valamint Rogerius panasza a tatárok betörése fölött, és Mátyás k rály még nem neveztetik osztrák hercegnek. Idővel ezen kiadás példányai ritkábbak lettek és úgy találták, hogy nem eléggé tökéletes; a magyar történelem egy áarátja tehát a velencei kiadást, bővitve Rogeriust és Mátyás királyt illető taldalékokkal 1488-ban Brünben utánnomatta (ezen kiadás március 20 tól datálódik) és ezáltal kényszeríté Feger Theobaldot, ki magát kiadó jogában veszélyeztetve látá, Radtoldt Erhardnál Thuróczyjából egy új kiadást rendezni. Tüstént ujra nyomatá a velencei kiadás a ivét és a v iv utolsó két lapját a brünni toldnlékok-

kal és Rogeriussal és így keletkezett az 1488. június 3-ki Rogerius augsburgi kiadása. De a velencei kiadás nem valamennyi példánya vétetett ezen procedura alá; néhány példányban — valószínűleg a könyvkötő kényelme folytán — az első iv változatlan maradt, minek következtében az augsburgi Thuróczyból kétféle, mindkettő ugyanazon colophonnal bíró példány létezik,

Még életében versenytársa támadt Fegernek Ruem György személyében, kit Cornis Benedek drivastumi püspök és nagyvárad kanonok 1489. végén vagy 1490. elején, de minden esetre még Mátyás király uralkodása ideje alatt Németországból Budára hívott. Háladatosságból Ruem György az alsentiai Miklós által 1400 körül szerzett „Liber de officio missae“ egy új nyomtatát dedicalta neki, mely már Mátyás király halála után, 1490. szept. 10-én, Legazonibus Tivadarnál Velencében jelent meg, holott Ruem előszava még 1490. február 1-ről keltezett.

Abel Jenő után Z. S.

(Folyt. követk.)

Russel egyetemes könyvjegyzéke

részére a következő t. cégek küldötték be eddig jegyzéküket felvétel végett:

Adler Zsigmond Gyöngyös.
 Aigner Lajos Budapest.
 Akadémia könyvkiadó hivatala.
 Ifj. Berger S. Nagyvárad.
 Brucker Albert Beszterce.
 Buzárovits Gusztáv Esztergom
 Demjén Imre Kolozsvár.
 Egyetemi könyvnyomda Budapest.
 Endrényi és Társa Szeged.
 Fischel Fülöp Nagykanizsa.
 Floegel Antal Eperjes.
 Franklin Társulat Budapest.
 Gallia-féle könyvkereskedés Kecskemét.
 Grill Károly Budapest.
 Grimm Gusztáv Budapest.
 Gyulay István Arad.
 Haupt M. Beszterce.
 Heckenast utóda Pozsony.
 Hepke Theobald Fehértemplom.
 Hornyánszky Viktor Budapest.
 Horovitz Adolf Nagyszombat.
 Kilián Frigyes Budapest.
 Klöckner Péter Székesfehérvár.
 Knoll Károly és Társa Budapest.
 Kókay Lajos Budapest.
 Lampel Róbert Budapest.
 „Magyar Salon“ kiadóhivatala Budapest.
 Maurer A. Kassa.
 Mehner Vilmos Budapest.
 Menner és Schleuning Szeged.
 Michaelis Fr. Nagy-Szeben.
 Mucnjak és Senffleben Zágráb.
 Ifj. Nagel Ottó Budapest.
 Nádor Kálmán Budapest.
 Pauker Dániel Nagyvárad.
 Schön Adolf Zombor.
 Stampfl Károly Pozsony.
 Szódi S. Karcag.
 Szolcsányi Gyula Eger.
 Szüts és Társa Budapest.
 Tettey Nándor és Társa Budapest.

Thanhoffer P. Nagy-Károly.

Traub B. és Társa Szeged.

Wajdits József Nagy-Kanizsa.

Weismann Testvérek Budapest.

Winter Zsigmond Nagyszombath.

Zilahy Sámuel Budapest.

(Folytatjuk.)

Minthogy a mű XII. kötete, a mely a magyarországi kiadó urak könyvjegyzékét is hozni fogja, már május havában sajtó alá rendeztetik, úgy nagyon kívánatos, hogy mindazon kiadó urak, kik jegyzéküket felvételni óhajtják, ezt hozzám mihamarább beküldjék, hogy ezek a megállapított sorrendben (a városok — német — neve — abc rendjében) beosztva hozathassanak. Az esetleg elkészen beérkezett jegyzékek a kötet végén fognak felvételni.

Bővebb felvilágosítással kívánatra szívesen szolgálók.

Kiszlíngstein Sándor.

Vegyes közlemények.

— **Posner Károly Lajos** kiadásában oly vállalat indult meg, mely a kartársak figyelmét méltán megérdemli. Címe: *Rajz-Atlas* különös tekintettel a nők rajzoltására. Készítette *Lachenmayer J. F.* Összeállította *Jágócsi Péterffy József.* Az egész munka 4 kötetre, azaz 150 rajztáblára terjed, és 25 füzetben jelenik meg (6—6 táblával). A füzet ára 1 frt 50. kr. Eddig 5 füzet hagyta el a sajtót.

— **Bettelheim Vilmos** aradi kartársunk május 10-én vezetni oltárhoz *Weszely Betta* kisasszonyt.

— **Pauker Dániel** nagyvárad kartársunkat súlyos csapás érte: *Vilma* leánya (*Tarczali Dezső* tehetséges segéd arája) élte 22. évében elhalván.

— **Tutsch Gyula** n.-kikindai születése fiatal könyvkereskedő segéd, tegnapelőtt délután *M.-Nádas* és *Kolozs-*

vár közt a Nagyvárad felől érkező vegyes vonat alá vetette magát, s a mozdony kereke fejét a törzstől elszakította. *Tutsch Gyula* Szegedről a *Várnay* könyvkereskedéséből e hó 1-én érkezett *Kolozsvárra* jó ajánló levéllel. Itt a *Demjén-féle* könyvkereskedésben nyert alkalmazást 50 frt havi fizetéssel, mely összeget a tolyó óra előlegesen felvéve, abból 20 frtot koszt és szállásra előre fizetett, 30 frt nála volt több irományával és kevés fehérművel. A szerencsétlen fiatal ember tegnapelőtt délben minden értesítés nélkül távozott az üzletből, hova többé vissza se tért. Komoly és csüggeteg kedélyű volt. Egy iv papirra plajbászszal írta a következőket; „*Demjén ur* bocsásson meg. Átok a a szegediekre, ezek küldöttek a halálba. Pénzem átadandó *Demjén László*, illetve *Imre ur* könyvkereskedésében. Apám lakik *Zsombofán*, neve *Tutsch János*, foglalkozása polg. iskolai tanár. Meg kellett ölnöm magamat, mert másképp megőrültem volna. Nincs senkim a világon. Az élet énnekem csak teher volt és lesz mindig. mig élek; azért keresem a halált.“ *Iratai* közt találtak egy arcképet is, mely szerint a szerencsétlen ifju igen megnyerő, szelid külsejű volt. A rövid másfél nap alatt új főnökével a legjobb viszonyban volt. A mennyire e rövid idő alatt ki lehetett ismerni, búskomorságra hajló természetű volt. A rendőrség értesítette az atyát és intézkedett a boncolás iránt.

A „Csak szorosán“ c. budapesti könyvkereskedősegédek-egylete elnöksége ezennel értesíti a t. főnök urakat s kartársakat, hogy a helyeszközlő iroda vezetését ezentul az egylet alelnöke — *Glück Samu*, ifj. *Nagel Ottó ur* üzletében — kezeli, s kéri mind azokat, kik ez ügyben tájékozást szerezni kívánnak, szíveskedjenek hozzá fordulni.

Budapest, 1884.

Gombássy Imre
elnök.

Révai Ödön
titkár.

H I R D E T É S E K.

Alólirt társat keres egy könyv- és zeneműtízlet alapítására. Válasz béklyeggel ellátott levelekre bővebben válaszol.

Kolozsvár, 1884. máj. 1.

GIBBON ALBERT.

21. 2—1.

Cselédkönyvet

igen szép papirra nyomtatva átfűzve és kötve 100 drb. 6 frt, — 500 darab 27 frt, — 1000 drb. 50 frt készpénzért, valamint az összes községi és ügyvédi nyomtatványok raktárát ajánlja.

Szegeden.

VÁRNAI L.

könyvnyomdája.

5. 6—4.

Offene Gehilfenstelle.

In meinem Geschäfte ist eine Gehilfenstelle vacant, welche ich mit einem soliden ordnungsliebenden besonders mit der Führung d. Buchh. Contis vertrauten Gehilfen zu besetzen wünsche.

Offerten bitte gef. Photogr. beizulegen.
Klausenburg.

E. DEMJÉN,
kön. Univ. Buchh.

20. 2—1.

Könyv- és papirkereskedésem számára keresek egy, e két üzletágban jártas, munkás, solid és rendszerető segédet; lehet fiatal ember is. Belépti idő július 1—15-ig. Ajánlatokat egyenest hozzám kérek.

Kecksemét, 1884. május hó.

SCHEIBER JÓZSEF.

19.

Lehetőleg azonnali belépésre keresek egy szakképzett könyv- és papirkereskedő-segédet, ki már nagyobb vidéki üzletekben működött.

Szeged.

18. 2—1.

VÁRNAI L.

Azon súlyos csapás, mely engem legutóbb szeretett menyasszonyom halálával ért, arra kényszerít, hogy pályámról sürgősen lemondjak.

Felkérem tisztelt kartársaimat, kik helyet változtatni óhajtanak, ajánlataikat *Beszédits Sándor* könyvkereskedése címre, *Besztercebányára* küldeni szíveskedjenek, hogy engem állomásom alul — mely e csapás által teherként nehezedik rám — mielőbb felmenteni szíveskedjenek.

Léva, 1884. máj. 4-én.

TAR CZALI DEZSŐ,
a *Beszédits Sándor* cég lévai vezetője.
17. 2—1.